C/2025/3975

20.8.2025

PRIPOROČILO SVETA

z dne 8. julija 2025

o ekonomski, socialni, strukturni in proračunski politiki ter politiki zaposlovanja Belgije

(C/2025/3975)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ([1]) in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

Splošne ugotovitve

(1) Uredba (EU) 2024/1263, ki je začela veljati 30. aprila 2024, določa cilje okvira ekonomskega upravljanja, katerega namen je spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Uredba določa, da Svet in Komisija izvajata večstranski nadzor v okviru evropskega semestra v skladu s cilji in zahtevami iz Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Evropski semester vključuje zlasti oblikovanje specifičnih priporočil za državo in nadzor nad njihovim izvajanjem. Navedena uredba spodbuja tudi nacionalno odgovornost za fiskalno politiko in poudarja njeno srednjeročno usmerjenost skupaj z učinkovitejšim in skladnejšim izvrševanjem. Vsaka država članica mora Svetu in Komisiji predložiti nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt, ki vsebuje njene fiskalne, reformne in naložbene zaveze za obdobje štirih ali petih let, odvisno od trajanja zakonodajnega obdobja v zadevni državi članici. Pot gibanja očiščenih odhodkov ([2]) v teh načrtih mora biti skladna z zahtevami iz navedene uredbe, vključno z zahtevami, da se najpozneje do konca prilagoditvenega obdobja dolg sektorja država začne dovolj verjetno zmanjševati ali se še naprej dovolj verjetno zmanjšuje ali pa ostane na preudarni ravni pod 60 % bruto domačega proizvoda (BDP) ter da se primanjkljaj sektorja država srednjeročno zmanjša pod referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe in/ali ohranja pod to vrednostjo. Kadar se država članica zaveže ustreznemu sklopu reform in naložb v skladu z merili iz navedene uredbe, se lahko prilagoditveno obdobje podaljša za največ tri leta.

([1]) UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2, točka 2, Uredbe (EU) 2024/1263: „očiščeni odhodki“ pomenijo javnofinančne odhodke brez: (i) odhodkov za obresti; (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov; (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije; (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija; (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

(2) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]), s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost, je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem za okrevanje in odpornost državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb, s čimer daje fiskalno spodbudo, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik mehanizem podpira gospodarsko in socialno okrevanje ter hkrati poganja trajnostne reforme in naložbe, zlasti pa spodbuja zeleni in digitalni prehod ter veča odpornost gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnjega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic.

(3) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To pripomore k doseganju energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečuje uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetsko učinkovitost. Belgija je v svoj nacionalni načrt za okrevanje in odpornost dodala novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje načrta REPowerEU.

(4) Belgija je 30. aprila 2021 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Na podlagi člena 19 navedene uredbe je Komisija v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost. Svet je 13. julija 2021 sprejel izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Belgijo ([5]), ki je bil na podlagi člena 18(2) spremenjen 8. decembra 2023 zaradi posodobitve najvišjega finančnega prispevka za nepovratno finančno podporo in zaradi vključitve poglavja REPowerEU ([6]). Pogoj za izplačilo obrokov je, da Komisija v skladu s členom 24(5) sprejme sklep, v katerem navede, da je Belgija zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v izvedbenem sklepu Sveta. Za zadovoljivo izpolnitev je potrebno, da doseženi predhodni mejniki in cilji za isto reformo ali naložbo niso bili izničeni.

(5) Svet je 20. junija 2025 na priporočilo Komisije sprejel priporočilo, v katerem je potrdil nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Belgije ([7]). Načrt je bil predložen v skladu s členom 11 in členom 36(1), točka (a), Uredbe (EU) 2024/1263, zajema obdobje od leta 2025 do leta 2029 ter predstavlja fiskalno prilagoditev skozi sedem let.

(6) Komisija je 26. novembra 2024 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]) sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2025, v katerem Belgije ni opredelila kot eno od držav članic, za katero bi bilo treba opraviti poglobljeni pregled. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2025, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja ([9]) sprejel 13. maja 2025, skupno poročilo o zaposlovanju pa 10. marca 2025.

([3]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Izvedbeni sklep Sveta z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Belgijo (ST 10161/2021).

([6]) Izvedbeni sklep Sveta z dne 8. decembra 2023 o spremembi Izvedbenega sklepa z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Belgijo (ST 15570/2023).

([7]) Priporočilo Sveta z dne 20. junija 2025 o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Belgije (UL C, C/2025/3698, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj).

([8]) Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

([9]) Priporočilo Sveta z dne 13. maja 2025 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) Komisija je 29. januarja 2025 objavila kompas za konkurenčnost, tj. strateški okvir, katerega cilj je v naslednjih petih letih povečati svetovno konkurenčnost EU. V njem so opredeljeni trije nujni elementi preobrazbe za trajnostno gospodarsko rast: (i) inovacije; (ii) razgibljičenje in konkurenčnost ter (iii) varnost. Za zapolnitev inovacijske vrzeli si EU prizadeva spodbujati industrijske inovacije, podpirati rast zagonskih podjetij s pobudami, kot je strategija EU za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, ter pospeševati uvajanje naprednih tehnologij, kot sta umetna inteligenca in kvantno računalništvo. V prizadevanju za bolj zeleno gospodarstvo je Komisija predstavila celovit akcijski načrt za cenovno dostopno energijo in dogovor o čisti industriji, ki zagotavljata, da bo prehod na čisto energijo ostal stroškovno učinkovit in naklonjen konkurenčnosti, zlasti za energetsko intenzivne sektorje, ter da bo gonilo rasti. Za zmanjšanje pretiranih odvisnosti in povečanje varnosti je Unija zavezana krepitvi svetovnih trgovinskih partnerstev, diverzifikaciji dobavnih verig ter zagotavljanju dostopa do kritičnih surovin in virov čiste energije. Te prednostne naloge temeljijo na horizontalnih dejavnikih, in sicer poenostavitvi zakonodaje, poglabljanju enotnega trga, financiranju konkurenčnosti ter uniji prihrankov in naložb, spodbujanju spretnosti in kakovostnih delovnih mest ter boljšem usklajevanju politik EU. Kompas za konkurenčnost je usklajen z evropskim semestrom, s čimer zagotavlja, da so ekonomske politike držav članic skladne s strateškimi cilji Komisije, ter ustvarja enoten pristop k ekonomskemu upravljanju, ki spodbuja trajnostno rast, inovacije in odpornost po vsej Uniji.

(8) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2025 nadalje razvija skupaj z izvajanjem mehanizma za okrevanje in odpornost. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj prispevajo k učinkoviti obravnavi vseh izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v zadnjih letih, ali znatnega dela teh izzivov. Ta specifična priporočila za države ostajajo enako relevantna za oceno spremenjenih načrtov za okrevanje in odpornost v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2021/241.

(9) Specifična priporočila za države za leto 2025 zajemajo ključne izzive ekonomske politike, ki niso v zadostni meri obravnavani z ukrepi, vključenimi v načrte za okrevanje in odpornost, ob upoštevanju ustreznih izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih za države za obdobje 2019–2024.

(10) Komisija je 4. junija 2025 objavila poročilo o državi za Belgijo za leto 2025. V njem je ocenila napredek Belgije pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Belgiji. Na podlagi te analize so bili v poročilu o državi opredeljeni najbolj pereči izzivi, s katerimi se sooča Belgija. Prav tako je bil v njem ocenjen napredek Belgije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic ter pri doseganju krovnih ciljev Unije za leto 2030 glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjševanja revščine in socialne izključenosti, pa tudi ciljev Združenih narodov glede trajnostnega razvoja.

Ocena letnega poročila o napredku

(11) Svet je 20. junija 2025 priporočil naslednje najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov za Belgijo: 3,6 % leta 2025, 2,5 % leta 2026, 2,5 % leta 2027, 2,1 % leta 2028 in 2,1 % leta 2029, kar ustreza najvišjim kumulativnim stopnjam rasti, izračunanim glede na leto 2024, v višini 3,6 % v letu 2025, 6,1 % v letu 2026, 8,8 % v letu 2027, 11,1 % v letu 2028 in 13,4 % v letu 2029. V obdobju 2025–2029 te najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov sovpadajo s korektivno potjo v skladu s členom 3(4) Uredbe Sveta (ES) št. 1467/97 ([10]), kot jo je 20. junija 2025 priporočil Svet za odpravo čezmernega primanjkljaja ([11]) in s katero je bilo nadomeščeno priporočilo Sveta z dne 21. januarja 2025 za odpravo čezmernega primanjkljaja ([12]). Belgija je 30. aprila 2025 predložila letno poročilo o napredku ([13]), in sicer glede ukrepov, sprejetih v odziv na priporočilo Sveta z dne 21. januarja 2025 za odpravo čezmernega primanjkljaja, glede izvajanja sklopa reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, ter glede izvajanja reform in naložb v odziv na glavne izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za države v okviru evropskega semestra. Letno poročilo o napredku odraža tudi polletno poročanje Belgije o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241.

([10]) Uredba Sveta (ES) št. 1467/97 z dne 7. julija 1997 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L 209, 2.8.1997, str. 6).
([11]) Priporočilo Sveta z dne 20. junija 2025 za odpravo čezmernega primanjkljaja v Belgiji [ST 10166/25].
([12]) Priporočilo Sveta z dne 21. januarja 2025 za odpravo čezmernega primanjkljaja v Belgiji [5032/25].
([13]) Letna poročila o napredku za leto 2025 so na voljo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sl.

(12) Vojna agresija Rusije proti Ukrajini in njene posledice pomenijo eksistencialni izziv za Evropsko unijo. Komisija je priporočala usklajeno aktivacijo nacionalne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast, da bi podprla prizadevanja EU za hitro in znatno povečanje odhodkov za obrambo, Evropski svet pa je ta predlog pozdravil 6. marca 2025. Na zahtevo Belgije z dne 30. aprila 2025 je Svet z dne 8. julija 2025 na priporočilo Komisije sprejel priporočilo o dovoljenju Belgiji za odstopanje od priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov in njihovo preseganje ([14]).

(13) Na podlagi podatkov, ki jih je potrdil Eurostat ([15]), se je primanjkljaj sektorja država v Belgiji povečal s 4,1 % BDP v letu 2023 na 4,5 % v letu 2024, dolg sektorja država pa se je s 103,2 % BDP konec leta 2023 povzpel na 104,7 % konec leta 2024. Glede na izračune Komisije ta gibanja ustrezajo stopnji rasti očiščenih odhodkov v višini 4,2 % v letu 2024. Belgija v letnem poročilu o napredku ocenjuje rast očiščenih odhodkov v letu 2024 na 3,9 %. Glede na ocene Komisije je bila fiskalna naravnanost ([16]), ki vključuje odhodke, financirane tako na nacionalni ravni kot na ravni EU, v letu 2024 ekspanzivna in je znašala 0,4 % BDP.

(14) Glede na letno poročilo o napredku se po makroekonomskem scenariju, na katerem temeljijo proračunske projekcije Belgije, pričakuje rast realnega BDP v višini 1,2 % v letu 2025, inflacija po HICP pa naj bi znašala 2,8 % v letu 2025. Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 naj bi realni BDP v letu 2025 zrasel za 0,8 %, v letu 2026 pa za 0,9 %, inflacija po HICP pa naj bi znašala 2,8 % v letu 2025 in 1,8 % v letu 2026.

(15) Glede na letno poročilo o napredku naj bi se primanjkljaj sektorja država v letu 2025 povečal na 5,5 % BDP, dolg sektorja država kot odstotek BDP pa naj bi se do konca leta 2025 povzpel na 107,2 %. Ta gibanja ustrezajo rasti očiščenih odhodkov v višini 6,0 % v letu 2025. V pomladanski napovedi Komisije 2025 je za leto 2025 predviden primanjkljaj sektorja država v višini 5,4 % BDP. Povečanje primanjkljaja v letu 2025 je predvsem posledica višjih odhodkov za stroške, povezane s staranjem prebivalstva, obrambo in plačila obresti. Glede na izračune Komisije ta gibanja ustrezajo rasti očiščenih odhodkov v višini 5,0 % v letu 2025. Te projekcije manjše rasti očiščenih odhodkov kot v letnem poročilu o napredku so posledica predvidene manjše rasti odhodkov za bruto investicije v osnovna sredstva in vmesno potrošnjo ter manjšega učinka diskrecijskih ukrepov za zmanjšanje prihodkov v napovedi Komisije. Glede na ocene Komisije naj bi bila fiskalna naravnanost, ki vključuje odhodke, financirane tako na nacionalni ravni kot na ravni EU, v letu 2025 ekspanzivna in naj bi znašala 0,4 % BDP. Dolg sektorja država kot odstotek BDP naj bi se do konca leta 2025 povečal na 107,1 %. Povečanje deleža javnega dolga v BDP v letu 2025 je predvsem posledica vztrajno velikega primanjkljaja sektorja država.

(16) Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 naj bi se z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost v letu 2025 financirali odhodki sektorja država v višini 0,1 % BDP; v letu 2024 je ta delež prav tako znašal 0,1 % BDP. Odhodki, financirani z nepovratno podporo iz mehanizma za okrevanje in odpornost, omogočajo visokokakovostne naložbe in reforme za povečanje produktivnosti brez neposrednega učinka na saldo in dolg sektorja država Belgije.

(17) V Belgiji so obrambni odhodki sektorja država v letu 2021 znašali 0,9 % BDP, v letu 2022 1,0 % BDP, v letu 2023 pa 0,9 % BDP ([17]). Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 naj bi odhodki za obrambo v letu 2024 znašali 1,3 % BDP, v letu 2025 pa 1,7 %. To ustreza povečanju za 0,8 odstotne točke BDP v primerjavi z letom 2021. Obdobje aktivacije nacionalne odstopne klavzule (2025–2028) Belgiji omogoča, da ponovno prednostno razvrsti javnofinančne odhodke ali poveča državne prihodke, tako da trajno višji odhodki za obrambo srednjeročno ne bi ogrozili fiskalne vzdržnosti.

([14]) Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2025 o dovoljenju Belgiji za odstopanje od najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov, kot jih je določil Svet v skladu z Uredbo (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne odstopne klavzule) (UL C, C/2025/3960, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj).

([15]) Eurostat, Kazalniki eura, 22. april 2025.

([16]) Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna EU. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov Unije.

([17]) Eurostat, javnofinančni odhodki po klasifikaciji funkcij države (COFOG). Zaradi metodoloških razlik med opredelitvijo, ki se uporablja za COFOG, in opredelitvijo, ki jo uporablja Nato, se lahko odhodki na podlagi opredelitve za COFOG razlikujejo od odhodkov na podlagi opredelitve Nata.

(18) Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 naj bi se očiščeni odhodki Belgije v letu 2025 povečali za 5,0 %. Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 naj bi bila rast očiščenih odhodkov v Belgiji v letu 2025 nad najvišjo stopnjo rasti, določeno s korektivno potjo, ki jo priporoči Komisija, kar ustreza odstopanju ([18]) v višini 0,7 % BDP. Vendar je napovedano odstopanje na podlagi trenutnih projekcij odhodkov za obrambo v mejah prožnosti nacionalne odstopne klavzule

(19) Letno poročilo o napredku ne vključuje proračunskih projekcij po letu 2025. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, je v pomladanski napovedi Komisije 2025 v letu 2026 predviden primanjkljaj sektorja država v višini 5,5 % BDP. Povečanje primanjkljaja v letu 2026 je predvsem posledica višjih odhodkov za obresti. Ta gibanja ustrezajo 3,0-odstotni rasti očiščenih odhodkov v letu 2026. Glede na ocene Komisije naj bi bila fiskalna naravnanost, ki vključuje odhodke, financirane tako na nacionalni ravni kot na ravni EU, v letu 2026 restriktivna in naj bi znašala 0,3 % BDP. Dolg sektorja država kot odstotek BDP naj bi se do konca leta 2026 povečal na 109,8 %. Povečanje deleža javnega dolga v BDP v letu 2026 je predvsem posledica vztrajno velikega primanjkljaja sektorja država.

(20) V priporočilu o odobritvi srednjeročnega načrta Belgije je določen sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, skupaj s časovnim okvirom za njihovo izvajanje. Navedeni sklop vključuje obstoječe in okrepljene ukrepe iz načrta za okrevanje in odpornost, kot so pokojninska reforma in pregledi javnofinančnih odhodkov, ter dodatne reforme in naložbe, kot so reforme trga dela, davčna reforma, proračunsko usklajevanje ter poslovno okolje in predpisi za podjetja. Rok za vse reforme in naložbe, na katerih temelji podaljšanje, je po 30. aprilu 2025.

(21) Tveganja za dolgoročno fiskalno vzdržnost so v Belgiji visoka ([19]). Poleg neugodnega začetnega proračunskega položaja je Komisija v svojem poročilu o staranju prebivalstva iz leta 2024 ([20]) navedla, da se bodo odhodki za pokojnine v obdobju 2022–2070 povečali za 3,5 odstotne točke BDP, povprečje EU pa bo znašalo 0,4 odstotne točke BDP. Načrt Belgije za okrevanje in odpornost vključuje pokojninsko reformo, ki naj bi pripomogla k obravnavanju tega izziva, dosegla pa naj bi tudi druge cilje, kot so izboljšanje socialne trajnostnosti sistema, spodbujanje oseb, da ostanejo aktivne na trgu dela tudi po tem, ko izpolnijo pogoje za predčasno upokojitev, ter zagotavljanje boljše konvergence med pokojninskimi sistemi in znotraj njih. Belgija se je v okviru svojega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta in v podporo podaljšanju obdobja fiskalne prilagoditve zavezala, da bo izvedla reformo za reševanje tega izziva.

(22) Davki na delo (dohodnina in prispevki za socialno varnost) so med najvišjimi v EU na vseh ravneh dohodka in ustvarjajo finančni dejavnik, ki odvrača od dela. Za prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu posebne davčne značilnosti, kot je „zakonski količnik“ ([21]), vodijo v krajši delovni čas ali brezposelnost. Velika davčna obremenitev dela se izravnava s številnimi subvencijami za plače, to pa povzroča gospodarsko neučinkovitost in zapletenost davčnega sistema. Poleg tega so prihodki od davkov na potrošnjo zaradi obsežne uporabe oprostitev plačila DDV in znižanih stopenj pod povprečjem EU. Zasnova obdavčitve kapitala izkrivlja naložbeno ravnanje, saj davki spodbujajo previsoke naložbe v nekatere vrste sredstev. Preusmeritev davčne obremenitve z dela na druge davčne osnove in zmanjšanje uporabe davčnih izdatkov bi lahko pripomogla k povečanju učinkovitosti davčnega sistema in zmanjšanju dejavnikov, ki odvračajo od dela. Belgija se je v okviru svojega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta in v podporo podaljšanju obdobja fiskalne prilagoditve zavezala, da bo izvedla nekatere ukrepe, s katerimi bo dosegla določen napredek pri reševanju izziva v zvezi z obdavčitvijo.

(23) Zasnova sistema socialnih prejemkov in nadomestil odvrača od zaposlitve ali večjega števila opravljenih ur. Številni socialni prejemki in nadomestila so odvisni od statusa in niso vezani na materialni položaj, kar zmanjšuje učinkovitost sistema socialnih prejemkov in nadomestil. Denarna nadomestila za brezposelnost so časovno neomejena in niso vezana na materialni položaj dolgotrajno brezposelnih, kar povečuje past brezposelnosti. Z reformo zasnove sistema socialnih prejemkov in nadomestil ter povečanjem njegove preglednosti bi se lahko povečale spodbude za delo. Belgija se je v okviru svojega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta in v podporo podaljšanju obdobja fiskalne prilagoditve zavezala, da bo izvedla reformo za reševanje izziva socialnih prejemkov in nadomestil.

([18]) Ti podatki bodo od leta 2026 prikazani na kontrolnem računu iz člena 22 Uredbe (EU) 2024/1263.
([19]) Evropska komisija, 2024, Debt Sustainability Monitor (Spremljanje vzdržnosti dolga).
([20]) Evropska komisija in Odbor za ekonomsko politiko, Poročilo o staranju prebivalstva iz leta 2024, na voljo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.
([21]) Belgija uporablja sistem delitve dohodka (zakonski količnik), ki partnerju, ki prejema dohodek, omogoča, da del svojega dohodka iz poklicne dejavnosti pripiše nezaposlenemu partnerju.

(24) Strukturo in učinkovitost javnofinančnih odhodkov bi bilo mogoče izboljšati, da bi se ustvaril prostor za več javnih naložb, ki bi jim koristila tudi boljša priprava projektov. Kljub nekaterim ukrepom, ki so jih v okviru načrta za okrevanje in odpornost sprejele vse ravni države, so skupni javnofinančni odhodki kot delež BDP v Belgiji še naprej med najvišjimi v euroobmočju. To kaže, da obstajajo možnosti za dodatno fiskalno prilagoditev, ki temelji na odhodkih, na primer s sprejetjem obveznih ciljev za varčevanje. Pregledi porabe in ocene politike lahko Belgiji pomagajo pri določanju prednostnih nalog in izboljšanju smotrnosti javnofinančnih odhodkov. Belgija se je v okviru svojega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta in v podporo podaljšanju obdobja fiskalne prilagoditve zavezala, da bo izvedla nekatere ukrepe, s katerimi bo dosegla določen napredek pri reševanju izziva v zvezi z javnofinančnimi odhodki.

(25) V zvezni državi članici, kot je Belgija, kjer je bil velik del pristojnosti za odhodke prenesen na podnacionalne vlade, je učinkovito usklajevanje proračuna bistvenega pomena. Kljub sporazumu o sodelovanju, ki je bil podpisan leta 2013, še vedno ni uradnega dogovora o večletnih proračunskih ciljih na vseh ravneh države, kar otežuje usklajevanje proračuna. Belgija se je v okviru svojega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta in v podporo podaljšanju obdobja fiskalne prilagoditve zavezala, da bo izvedla reformo za reševanje izziva proračunskega usklajevanja.

Ključni izzivi politike

(26) Javnofinančni odhodki za dolgotrajno oskrbo so leta 2022 znašali 2,3 % BDP (povprečje EU je bilo 1,7 %), zaradi česar je Belgija po podatkih poročila Komisije o staranju prebivalstva iz leta 2024 ([22]) ena od držav z najvišjimi odhodki za dolgotrajno oskrbo v EU. Odhodki za dolgotrajno oskrbo naj bi se do leta 2070 povečali za 1,7 odstotne točke BDP v primerjavi s povprečnim povečanjem za 0,8 odstotne točke v EU, zaradi česar se bodo povečala tveganja za dolgoročno fiskalno vzdržnost v Belgiji. Razpoložljivi podatki kažejo, da je bil delež oseb, ki so neodvisne ali nekoliko odvisne od oskrbe in živijo v socialno-varstvenih domovih, velik v Bruslju in Valoniji. Tudi delež starejših oseb, ki so po nepotrebnem ali vsaj prezgodaj nameščene v socialno-varstvene domove, je še vedno velik, čeprav se v zadnjem desetletju zmanjšuje. Organi zvezne vlade so začele izvajati reforme za stroškovno učinkovitejšo uporabo različnih vrst oskrbe, zlasti da bi se izognili nepotrebnemu ali prezgodnjemu institucionalnemu varstvu oziroma ga odložili. V ta namen bi bilo treba sprejeti učinkovite ukrepe, zlasti da bi se dosegla stroškovna učinkovitost nekaterih možnosti dolgotrajne oskrbe, kot je institucionalna oskrba, hkrati pa ohranila cenovna dostopnost oskrbe in storitev.

(27) Načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k navedeni uredbi vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Te naj bi prispevale k učinkoviti obravnavi vseh izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za državo, ali znatnega dela teh izzivov. V tem kratkem časovnem okviru je dokončanje učinkovitega izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, bistvenega pomena za povečanje dolgoročne konkurenčnosti Belgije z zelenim in digitalnim prehodom ob hkratnem zagotavljanju socialne pravičnosti. V sporočilu Komisije NextGenerationEU – Pot do leta 2026, sprejetem 4. junija 2025, je pojasnjena časovnica, v skladu s katero naj bi se zaključil mehanizem, določene so smernice za države članice, da bi bilo izvajanje do 31. avgusta 2026 čim uspešnejše, med drugim glede tega, kako naj države članice dodatno racionalizirajo svoje načrte za okrevanje in odpornost, predstavljene so ključne možnosti, ki jih je treba upoštevati pri reviziji teh načrtov, in poudarjeno je, kako pomembno je skrbno skupno načrtovanje pred predložitvijo zadnjih zahtevkov za plačilo leta 2026. Sistematično vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev, civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost.

(28) Izvajanje programov kohezijske politike, ki vključujejo podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Sklada za pravični prehod (SPP) in Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), se je v Belgiji pospešilo. Pomembno je nadaljevati prizadevanja za zagotovitev hitrega izvajanja teh programov, hkrati pa čim bolj povečati njihov učinek na terenu. Belgija že ukrepa v okviru svojih programov kohezijske politike, da bi spodbudila konkurenčnost in rast, obenem pa okrepila socialno kohezijo. Hkrati se še naprej sooča z izzivi, vključno s tistimi, ki so povezani s konkurenčnostjo, regionalnimi razlikami, tudi v zvezi s tveganjem revščine in socialne izključenosti, ki ga v nekaterih regijah še poslabšujejo razmere na trgu stanovanjskih nepremičnin, dostopom do zaposlitve in aktivacijskih ukrepov, razvojem spretnosti in kakovostnim izobraževanjem. Belgija mora v skladu s členom 18

([22]) Evropska komisija in Odbor za ekonomsko politiko, Poročilo o staranju prebivalstva iz leta 2024, na voljo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta ([23]) v okviru vmesnega pregleda skladov kohezijske politike pregledati vsak program, pri čemer mora med drugim upoštevati izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za državo za leto 2024. S predlogom Komisije, sprejetim 1. aprila 2025 ([24]), je bil rok, do katerega je treba za vsak program predložiti oceno o izidu vmesnega pregleda, podaljšan na obdobje po 31. marcu 2025. Zagotovljene so tudi prožnost, da bi pomagali pospešiti izvajanje programov, in spodbude za države članice, da sredstva kohezijske politike dodelijo petim strateškim prednostnim področjem Unije, in sicer konkurenčnosti na področju strateških tehnologij, obrambi, stanovanjem, odpornosti v zvezi z vodo in energetskemu prehodu, ter naložbam v spretnosti v prednostnih sektorjih, pri čemer se programi ESS+ še naprej osredotočajo na osebe v najbolj ranljivih položajih.

(29) Platforma za strateške tehnologije za Evropo (STEP) predstavlja priložnost za naložbe v eno od ključnih strateških prednostnih nalog EU in torej za krepitev konkurenčnosti EU. Platforma STEP se izvaja prek 11 obstoječih skladov EU. Države članice lahko prispevajo tudi k programu InvestEU, ki podpira naložbe na prednostnih področjih. Belgija bi lahko te pobude kar najbolje izkoristila za podporo razvoju ali proizvodnji kritičnih tehnologij, tudi čistih in z viri gospodarnih tehnologij.

(30) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih z načrtom za okrevanje in odpornost ter drugimi skladi EU, bi morala Belgija učinkovito obravnavati preostale izzive, povezane z inovacijami, poslovnim okoljem, regulativnim in upravnim bremenom in zapletenostjo, omejitvami v storitvenem sektorju, razogljičenjem industrije in prometa, uvajanjem obnovljivih virov energije, subvencijami za fosilna goriva, čezmernimi usedlinami dušika, pomanjkanjem delovne sile ter neskladjem med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih, vključevanjem prikrajšanih skupin na trg dela, izobraževalnim sistemom in učiteljskim poklicem.

(31) Čeprav se Belgija uvršča med vodilne države EU na področju inovacij in ima visoko stopnjo intenzivnosti raziskav in razvoja, je belgijska dejavnost na področju raziskav in razvoja skoncentrirana v nekaj panogah in velikih podjetjih. Visoke stopnje davčnih olajšav ne dosežejo podjetij z največjim potencialom rasti. Za večjo uspešnost na področju inovacij in trajnostno rast produktivnosti bi bilo treba povečati širjenje znanja med gospodarskimi sektorji. Zdi se, da obstajajo možnosti za izboljšanje učinkovitosti in uspešnosti javne podpore za raziskave in inovacije, zlasti pri preprečevanju učinkov izrivanja in boljšem dodeljevanju sredstev hitro rastočim podjetjem. Širjenje inovacij na preostalo gospodarstvo omejuje tudi nizka stopnja poklicne mobilnosti v Belgiji, ki je lahko posledica dejavnikov, kot sta visoka plača za delovno dobo in nepreglednost plač.

(32) Kot je določeno v kompasu za konkurenčnost, si morajo vse institucije EU ter nacionalne in lokalne institucije močno prizadevati, da bi sprejemale enostavnejša pravila in pospešile upravne postopke. Komisija si je zastavila ambiciozne cilje za zmanjšanje upravnega bremena, in sicer za vsaj 25 %, v zvezi z MSP pa za najmanj 35 %; oblikovala je tudi nova orodja za doseganje teh ciljev, vključno s sistematičnim obremenitvenim testom obstoječe zakonodaje EU in okrepljenim dialogom z deležniki. Da bi dosegla ta cilj, mora ukrepati tudi Belgija. 71 % podjetij meni, da zapletenost upravnih postopkov pomeni težavo za njihovo poslovanje v Belgiji ([25]). Poslovno okolje v Belgiji ovirata veliko regulativno breme in zapletenost. Upravno breme za podjetja je veliko, zlasti kar zadeva davčno in delovno pravo. Stroški malih in srednjih podjetij zaradi spoštovanja obveznosti sistema delovnega prava in davčnega sistema so v Belgiji sorazmerno visoki, zlasti za podjetja, ki morajo upoštevati več regionalnih sistemov. Poleg tega ima Belgija eno najnižjih ravni poslovne dinamike v EU ([26]). Stopnja ustanavljanja podjetij je kljub nedavnemu povišanju še vedno razmeroma nizka, zlasti za podjetja z zaposlenimi. Delež hitro rastočih podjetij v Belgiji je precej pod povprečjem EU. K slabši poslovni dinamiki morda prispevajo tudi znatne trgovinske omejitve v storitvenem sektorju. Tudi ukrepi za odpravo omejitev za regulirane poklice bi bili smiselni. Regulacija proizvodnih trgov za obdobje 2023–2024 kaže, da ima Belgija več omejitev za večino poklicev, in sicer arhitekte, računovodje in nepremičninske posrednike. Za te poklice in odvetnike še naprej veljajo posebej velike zahteve za vstop.

([23]) Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

([24]) Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 glede posebnih ukrepov za obravnavanje strateških izzivov v okviru vmesnega pregleda (COM(2025) 123 final).

([25]) „Businesses“ attitudes towards corruption in the EU (Odnos podjetij do korupcije v EU), kratko poročilo, poročilo Eurobarometer (april 2024).

([26]) Nacionalna banka Belgije, Kazalniki pregleda konkurenčnosti, poročilo za leto 2024.

(33) Poleg tega so cene električne energije za industrijsko uporabo v Belgiji bistveno višje kot cene plina. Ker predelovalni sektor ustvari 30 % emisij toplogrednih plinov v Belgiji, so potrebne dodatne spodbude za razogljičenje industrijskih procesov in prehod na čistejšo energijo. K zmanjšanju povpraševanja po energiji v industriji bi lahko prispevalo tudi spodbujanje praks krožnega gospodarstva in trajnostnih dobavnih verig. Emisije toplogrednih plinov iz letalskega in pomorskega sektorja, vključno s porabo goriva, povezano z dejavnostmi mednarodnega prevoza, so precej nad povprečjem EU ([27]). Železniški promet ni dovolj privlačna možnost za potniški in tovorni promet, število osebnih avtomobilov pa se stalno povečuje, kar povzroča visoke stroške zastojev. Z bolj diferenciranim zaračunavanjem cestnih pristojbin za vse tipe vozil, dodatnimi naložbami v javni prevoz ter spodbujanjem souporabe avtomobilov in aktivne mobilnosti bi promet postal bolj trajnosten.

(34) Stopnja uvajanja obnovljivih virov energije je med najnižjimi v EU, pri čemer je delež energije iz obnovljivih virov v končni porabi energije leta 2023 znašal le 14,7 %. Belgija si bo morala močno prizadevati, da bo do leta 2030 dosegla ciljni 21,7-odstotni delež energije iz obnovljivih virov, ki je še vedno pod pričakovanim prispevkom Belgije k cilju EU do leta 2030. Čeprav je prezasedenost omrežja, povezana s proizvodnjo sončne energije, postala resna težava, niso bile napovedane nobene nove naložbe v kopensko omrežje. Poleg tega regulativni okvir Belgije še vedno ovira razvoj prožnih virov, kot sta prilagajanje odjema in shranjevanje. Uvajanje obnovljivih virov energije bi se spodbudilo z naložbami v omrežno infrastrukturo in pospešitvijo postopkov za izdajo dovoljenj. Poleg tega bi se lahko spodbujali souporaba energije, lastna poraba in prožnost na strani odjema. Kljub razmeroma velikemu deležu jedrske energije v mešanici virov energije so v Belgiji cene električne energije za gospodinjstva visoke v primerjavi s plinom in kurilnim oljem, kar ovira prehod na električno energijo in okolju prijaznejše ogrevalne sisteme. S preusmeritvijo trošarin z električne energije na kurilno olje in plin bi električna energija postala cenovno dostopnejša od fosilnih goriv.

(35) Belgija beleži znatne subvencije za fosilna goriva, katerih postopno ukinitev ne načrtuje pred letom 2030. Belgijski organi so v nedavnem poročilu ([28]) ocenili, da so zvezne neposredne subvencije za fosilna goriva leta 2021 znašale 12 milijard EUR (2,4 % BDP). Zlasti subvencije za fosilna goriva, ki ne rešujejo energetske revščine na ciljno usmerjen način ali odpravljajo resničnih pomislekov glede energetske varnosti, ovirajo elektrifikacijo in niso ključne za industrijsko konkurenčnost, zato bi se lahko štelo, da je njihova postopna ukinitev prednostna naloga. V Belgiji so subvencije za fosilna goriva, kot so nižje trošarine za kurilno olje in dizelsko gorivo za poklicno uporabo, kartice podjetij za gorivo in nižji DDV na plin, ekonomsko neučinkovite, ohranjajo odvisnost od fosilnih goriv in ne prispevajo k podnebnim zavezam Belgije. Poleg tega ovirajo energetsko prenovo stavb, pri čemer obstaja tveganje, da Belgija ne bo izpolnila svojih ciljev glede prenove in energetske učinkovitosti do leta 2030. Povišanje sedanje ravni naložb v energetsko prenovo ter dopolnitev naložb z reformami politike za preusmeritev spodbud na energetsko prenovo in nizkoogljične rešitve za ogrevanje bi pripomogla k pospešitvi energetskega prehoda.

(36) Kakovost vode in degradacija narave sta pomembna razloga za zaskrbljenost, saj razpršeni viri onesnaževanja vplivajo na večino vodnih teles v Belgiji. Zaradi vse nižjih ravni biotske raznovrstnosti so ogroženi gospodarski sektorji, ki so močno odvisni od ekosistemskih storitev. Sonaravne rešitve so ključne za krepitev odpornosti proti podnebnim spremembam in zaščito gospodarstva pred posledicami ekstremnih vremenskih dogodkov. Pri intenzivnem kmetijstvu in zlasti živinoreji se sproščajo velike količine onesnaževal zraka, tal in vode. Onesnaževanje povzročajo tudi proizvodnja električne energije, kovinski sektor in proizvodnja kemikalij. Čeprav je Flamska vlada sprejela revidiran sedmi akcijski program za nitrate, so potrebni dodatni ukrepi, da se zmanjša količina hranil in kemikalij v površinskih vodah ter podpre bolj trajnostno kmetovanje.

(37) Stopnja prostih delovnih mest v Belgiji je trenutno med najvišjimi v EU (4,1 % v primerjavi s povprečjem EU, ki je leta 2024 znašalo 2,3 %), delodajalci pa imajo težave pri zaposlovanju delavcev z ustreznimi spretnostmi. Pomanjkanje delovne sile in usposobljenega osebja ovira poslovno in naložbeno dejavnost, tudi za zeleni in digitalni prehod. Vendar so med posameznimi regijami precejšnje razlike v deležu delovno aktivnega prebivalstva, medregionalno mobilnost delovne sile pa bi bilo mogoče izboljšati. Stalna skrb je vključevanje prikrajšanih skupin, vključno z osebami z nižjo stopnjo izobrazbe, starejšimi delavci, osebami z migrantskim ozadjem in invalidi. To kaže, da bi bilo mogoče povečati uspešnost aktivacijskih politik, zlasti z izboljšanjem učinkovitosti javnih služb za zaposlovanje ter boljšim ciljnim usmerjanjem ukrepov v podporo vključevanju prikrajšanih skupin na trg dela. Neskladja med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih je mogoče pojasniti tudi z nizko stopnjo izpopolnjevanja in preusposabljanja odraslih.

([27]) EU transport in figures: Statistical pocketbook 2024 (Promet EU v številkah: statistični priročnik 2024).
([28]) FPS Finance, 2024, Inventory of federal fossil fuel subsidies (Pregled zveznih subvencij za fosilna goriva.

(38) Kljub visokim javnofinančnim odhodkom za izobraževanje so se učni izidi poslabšali, delež najuspešnejših učencev pa se je močno zmanjšal ([29]). Socialno-ekonomsko in migrantsko ozadje sta še vedno pomembna napovedovalca uspešnosti učencev. Medtem ko vse skupnosti izvajajo obsežne reforme za reševanje teh izzivov, bi lahko nadaljnja revizija politik ponavljanja razredov, zagotovitev večje prožnosti učencem pri prehajanju med splošnimi in poklicnimi potmi ter okrepitev posamezniku prilagojenega učenja pomagali odpraviti neenakosti in izboljšati uspešnost učencev. Izboljšanje temeljnih spretnosti vseh učencev je ključno za izboljšanje njihovih možnosti na trgu dela, vključno s prikrajšanimi skupinami. Pomanjkanje delovne sile bi bilo mogoče obravnavati z izboljšanjem ustreznosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja (PIU) za potrebe trga dela v tehničnih poklicih ter s povečanjem števila študentov in diplomantov poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter terciarnega izobraževanja na področju IKT (informacijske in komunikacijske tehnologije) in STEM (naravoslovje, tehnologija, inženirstvo in matematika). Pomanjkanje učiteljev je še vedno kritično po vsej državi in nesorazmerno vpliva na šole z večjim deležem prikrajšanih učencev ([30]). Potrebni so okrepljeni ukrepi za spodbujanje učiteljskega poklica, zlasti z zagotavljanjem stabilnosti delovnih mest ter privlačnih in diferenciranih poklicnih poti.

(39) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet leta 2025 priporočil, naj države članice euroobmočja ukrepajo, tudi v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja za leto 2025. Kar zadeva Belgijo, naslednja priporočila prispevajo k izvajanju priporočil za euroobmočje iz priporočila za leto 2025, in sicer: priporočila 2, 3, 4 in 5 prispevajo k izvajanju prvega priporočila za euroobmočje o konkurenčnosti, priporočili 4 in 5 prispevata k izvajanju drugega priporočila za euroobmočje o odpornosti, priporočilo 1 pa prispeva k izvajanju tretjega priporočila za euroobmočje o makroekonomski in finančni stabilnosti –

PRIPOROČA, da Belgija v letih 2025 in 2026 ukrepa tako, da:

1. okrepi skupne obrambne in varnostne odhodke ter pripravljenost ob zagotavljanju vzdržnosti dolga v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 6. marca 2025; upošteva najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov, ki jih je Svet priporočil 20. junija 2025 za odpravo čezmernega primanjkljaja, hkrati pa uporabi odstopanje v okviru nacionalne odstopne klavzule za višje odhodke za obrambo; izvede sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšano prilagoditveno obdobje, kot je Svet priporočil 20. junija 2025; poveča stroškovno učinkovitost sistema dolgotrajne oskrbe, hkrati pa ohrani cenovno dostopnost oskrbe in storitev;

2. glede na veljavne roke za pravočasno dokončanje reform in naložb v skladu z Uredbo (EU) 2021/241 zagotovi učinkovito izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU; pospeši izvajanje programov kohezijske politike (ESRR, SPP, ESS+), pri čemer se po potrebi opre na priložnosti, ki jih ponuja vmesni pregled; kar najbolje izkoristi instrumente EU, vključno z možnostmi, ki jih ponujata program InvestEU in platforma za strateške tehnologije za Evropo, da bi se izboljšala konkurenčnost;

3. poenostavi predpise, izboljša regulativna orodja, zmanjša upravno breme ter odpravi ovire za trgovino in konkurenco, zlasti v storitvenem sektorju in reguliranih poklicih, za izboljšanje poslovnega okolja in poslovne dinamike; razširjanje inovacij poveča s ciljnim usmerjanjem javne podpore, namenjene raziskavam in razvoju, v podjetja z največjim potencialom rasti; obenem v zvezi s tem spodbuja poklicno mobilnost delavcev;

4. zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv, med drugim s pospešitvijo izboljšanja energetske učinkovitosti in zmanjšanjem uporabe fosilnih goriv v stavbah ter z dodatnim spodbujanjem industrije k razogljičenju; zagotovi spodbude in odpravi ovire za povečanje uporabe in ponudbe javnega prevoza, nizkoemisijskega prevoza in aktivne mobilnosti; pospeši uvajanje energije iz obnovljivih virov in nadgradi omrežno infrastrukturo z nadaljnjo racionalizacijo postopkov za izdajo dovoljenj, sprejetjem pravnih okvirov za povečanje naložb v naprave za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in olajšanjem souporabe energije; sprejme konkretne ukrepe za postopno odpravo subvencij za fosilna goriva, zlasti v prometnem sektorju in sektorju ogrevanja, med drugim s preusmeritvijo trošarin z električne energije na fosilna goriva; sprejme dodatne ukrepe za trajnostno kmetijstvo z izboljšanjem kakovosti vode in zmanjšanjem izgub hranil;

([29]) Program mednarodne primerjave dosežkov učencev (PISA) pod okriljem OECD za leto 2022.
([30]) Gambi, L., in De Witte, K. (2023), The uphill battle: The amplifying effects of negative trends in test scores, COVID-19 school closures and teacher shortages (Težka bitka: ojačevalni učinki negativnih trendov v zvezi z rezultati preverjanj, zaprtij šol zaradi COVID-19 in pomanjkanja učiteljev), FEB Research Report Department of Economics.

5. obravnava pomanjkanje delovne sile ter neskladja med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih, tudi za zeleni in digitalni prehod; poveča uspešnost in ciljno usmerjenost aktivnih politik trga dela za nadaljnje vključevanje prikrajšanih skupin na trg dela, zlasti oseb z nizko stopnjo izobrazbe, starejših delavcev, oseb z migrantskim ozadjem in invalidov; izboljša uspešnost in pravičnost sistemov izobraževanja in usposabljanja ter njihovo ustreznost za potrebe trga dela, zlasti na področjih IKT in STEM; nadaljuje reforme za okrepitev učiteljskega poklica z razvojem prožnejših in privlačnejših poklicnih poti ter usposabljanja za učitelje.

V Bruslju, 8. julija 2025

Za Svet

predsednica

S. LOSE